

Hitler kliče svet na pomoč proti Rusiji

ZNAČILEN GOVOR FIRERJA OB 11. OBLETNICI NACIJSKEGA REŽIMA

LONDON. — Preteklo nedeljo je minilo 11 let, odkar je prišel Adolf Hitler na vladno krmilo v Nemčiji. Nacistički glavar je imel ob tej priliki govor, v katerem je po svoji stari navadi zopet navil lajno o "boljše-
viški nevarnosti", ki preti Evropi in svetu od Sovjetske unije, drugače pa je govor prevečala globoka mrklost, kar je razumljivo vprilo udarcev, ki jih nacisti dobivajo na ruski fronti, medtem ko angleški in ameriški bombniki s čedalje večjo silo razbijajo nemška mesta.

Komaj 24 ur pred oddajo Hitlerjevega govora po radiju, je bil Berlin izpostavljen enemu najhujših zračnih napadov, odkar se je začela vojna. Sploh se domneva, da Hitler vsled tega ni upal govoriti direktno v radijski zvočnik, temveč da je dal svoj govor rekordirati.

Vojska stran vojne skoro popolnoma prezra

Hitler je vojaško stran vojne skoro docela ignoriral, razen da je Nemce opozarjal, da v tekočem letu stoji "pred najtežimi nalogami, ki si jih je mogoče predstavljati," potem pa jih je pozival, da v boju vztrajajo, tako da se bo "borba končala z največjo zmago nemškega rajha, navzlic vsem peklenskim nakanam naših sovražnikov."

"Iz te zmage more iziti samo en zmagovalec, in to bo bodisi Nemčija ali pa Sovjetska Rusija," je rekel Hitler. "Nemška zmaga bo pomenila ohranitev Evrope, sovjetska zmaga pa uničenje Evrope."

**Nacistični edini branik pred "boljše-
viškim kolosom"**

Nacistična Nemčija je danes edini branik pred "boljše-
viškim kolosom," je rekel Hitler po navdajajoč svojo običajno mar-
njo, da se je Moskva zvezala z "mednarodnim židovstvom" za uničenje evropske civilizacije in zaslužje narodov sveta.

Hitlerjev govor je bil indirekten apel na Anglijo in Ameriko ter na evropske narode, ki jih je nacistem zaslužil, da se obrnejo proti Rusiji, ki grozi zdrobiti nacistično Nemčijo.

**Zavezništvo za Poljake in bal-
tiške države**

Med drugim je Hitler rekel, da Poljakov in baltičkih držav njih prijatelji v Angliji in Ameriki ne morejo rešiti, dasiravno bi to radi storili, ker nimajo moči, da bi se zoperstavili Ru-

Britanija je že izgubila svojo pozicijo na kontinentu Evrope, je dejal nacistički firer, ki je dalje izjavil, da po vojni vprašanje, pred katerim bosta stali Anglija in Amerika, ne bo, da-li bosta zmožni iti v boj proti boljše-
višizmu, temveč, da-li bosta zmožni braniti se proti njemu v svojih lastnih deželah.

Proti koncu svojega govora je Hitler v mističnem tonu pre-
rokoval, da bo nacistična ideja, katero je zadnja vojna rodila, iz te vojne prišla močnejša kot je bila kdaj prej. Toda niti enkrat ni napovedal vojaške zma-
ge, niti ni grozil sovražnim na-

S partizani se borijo prostovoljci iz mnogih dežel

Office of War Information,
Washington, D. C.

WASHINGTON. — Angleški radio je javil pred kratkim iz Londona, da se nahajajo v Ju-
goslovanski osvobodilni arma-
di danes nekatere edince, ki so se prej borile na strani naci-
stov. Italijanska Garibaldi divi-
zija se bori v Črni gori pod po-
veljstvom svojih lastnih čast-
nikov. Drugi oddelki italijan-
skih čet se bore ob strani slo-
venskih patriotov. V Macedoni-
ji se bori proti Nemcem odde-
lek Bolgarov. Tudi Bolgari ima-
jo svoje lastne častnike.

V Sloveniji se bori bataljon Madžarov in brigada Čehoslo-
vakov. Londonski radio je poro-
čal, da se bori v Sloveniji tudi
bataljon Nemcev, katerega mo-
štvo je sestavljeno iz jugoslo-
vanskih državljanov nemškega
porekla in iz nekaterih dezerte-
jev iz nemške armade.

Radio iz Kaira je pred krat-
kim objavil, da dobivajo po
vsem ozemlju Jugoslavije raz-
pršeni oddelki Jugoslovanske o-
svobodilne armade zdravila in
zdravniške potrebščine Ameri-
škega rdečega križa s pomočjo
padobranov.

Že prej je bil javil londonski
radio, da se nahaja med Jugo-
slavani mlad Novo-Zelander in
da je komandant bataljona. Ta
vojak je bil ujet na Grškem le-
ta 1941, pozneje mu je uspelo
pobegniti in našel je pot pre-
ko Balkana v vrste jugoslovans-
kih patriotov. Izvedel je že
precej sijajnih vojaških činov
na čelu svojega izvidniškega
oddelka — smatraje, da je e-
den najbolj zmognih voditeljev
v Titovi vojski.

GRADUANTJE

Iz Euclid Central višje šole
so pretekli tečen graduirali sle-
deči slovenski fantje in dekleta:
Frances Klopovčič, Sophie Blat-
nik, Richard Jaklič, Bob Ci-
goy, Margaret Bučar, Joe He-
nigman in Violet Svigel. Česti-
tamo!

Partizanski borci na krovu ladje, ki je dospela v Italijo

Slika predstavlja skupino jugoslovanskih partizanskih borcev na krovu parnika, s katerim so dospeli v Italijo. Med njimi je več mladih žensk, ki so aktivne v borbi proti Nemcem. Ta skupina je bila odgovorna za varen prihod ladje preko Jadranskega morja v zavezniško bazo v Italiji.

OBTOŽBE PROTI GEN. FRANCU IN VATIKANU

Naciji dobivajo pomoč iz Amerike skozi Španijo, izjavlja ruski list

MOSKVA, 1. februarja. — Armadno glasilo "Rdeča zvezda" je danes objavilo članek, v katerem se trdi, da Nemčija danes prejema potrebščine iz Zedinjenih držav in Južne Amerike skozi Španijo, medtem ko je sovjetski uradni časopis "Izvestja" napelil proti Vatikanu obtožbo, da podpira fašizem v Italiji, Španiji in Franciji.

V "Izvestjih" je odobreno stališče neke ameriške organizacije za zunanje zadeve, ki je nedavno objavila poročilo, v katerem je bilo rečeno, da se more v Italiji pričakovati velikega vala proti klerikalizmu, in da je politika Vatikana pred vojno in med vojno "zaslužila sovraštvo in prezir italijanskih mas."

**Španija mora dobiti demokrati-
čen režim**

Glasilo Rdeče armade piše, da je Francov režim v Španiji "vzorec za klerikalne države v povojni Evropi," in obtožuje gen. Franca, da pomaga Nemčiji in s tem zavlačuje vojno, ker s tem upa zaječiti svojo lastno pozicijo v Španiji, nato pa dostavlja, da ni pričakovati nobene spremembe, dokler ne bo Francov režim prevržen in dokler Španija ne dobi demokratične vlade.

Omenjeni list pravi, da Nemčija dobiva olje in žito iz Južne Amerike skozi Španijo, ki zalaga Nemčijo tudi s 40 procenti rude, iz katere se pridobiva tungsten jeklo, kakor tudi velike količine železa, svinca, bakra in živega srebra.

Nemci dobivajo informacije o konvojih

Španski parniki na morju zalagajo nemške submarine z oljem, izjavlja organ Rdeče vojske, in španske parobrodne družbe dajejo nacijem informa-

Novi grobovi

EDWARD PRIJATEL

V ponedeljek večer je po kratki bolezni preminil Edward Prijatelj, star 27 let, stanujoč na 3594 E. 81 St. Bil je član društva sv. Jožefa št. 146 KSKJ in društva "Slava" št. 173 SNPJ. Tukaj zapušča žalujoče starše Josepha in Mary, rojeno Skube, dve sestrji Josephine Lenard in Christine Kreshin, brata Josepha S. c. strica Antona Skube ter več bližnjih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v petek ob 8:30 uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovreca in nato na Calvary pokopališče.

MARTIN VINSEK

Zadet od srčne kapi, je snoči nagloma preminil splošno poznani Martin Vinsek st., stanujoč na 776 London Rd. Pogreb oskrbuje Zeletov, pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

cije glede kretanja zavezniških ladij in konvojev.

"Rdeča zvezda" dalje obtožuje, da je španska "Modra divizija" na nemško-ruski fronti, ki je bila nedavno uradno razpuščena, nato pa prekrščena v "Špansko legijo" nedavno dobila nova ojačenja iz Španije.

"Izvestja" pravi, da je Vatikan leta 1929 po sklenitvi Lateranskega pakta z Mussolinijevo vlado obljubil svojo podporo fašizmu, ki ni bila omejena samo na Italijo, temveč je dal svojo odobritev tudi mnogim činom fašistične agresije, koje namen ni bila nobena tajnost.

**Španija naj bi bila vzorec po-
vojnne Evrope**

Vatikan danes trpi za posledicami svoje zgrešene politike, pravi sovjetski list, ampak navzlic temu ni nehal s prizadevanji, da bi iz sedanjega konflikta v Evropi zrastle vrste držav, ki bi bile urejene po vzorcu Francovega režima v Španiji.

Značilno je dejstvo, pišejo "Izvestja", da je Vatikan molčal, ko je Italija v juniju 1940 napadla Francijo, in da je bil Vatikan med prvimi, ki je priznal Petainov režim v Vichyju.

Zavezniške armade povsod zmagujejo

Amerikanci so osvojili dvojne oporišč na obrežju Marshall otočja

Včeraj so ameriške sile vprizorile uspešno invazijo Marshall otočja v centralnem Pacifiku ter osvojile dvojne obrežnih oporišč v osrčju omenjenega otočja.

Poročilo, ki je dospelo direktno s pozorišča, javlja, da so armadni veterani, ki tvorijo polovico napadalne sile, zasedle obrežje otoka Kwajaleip, ki leži na južnem koncu omenjenega otočja.

Druga ameriška sila, sestojeca iz marinov, je udarila na otok Roi in male bližnje otoke, ki ležijo v severovzhodnem kotu Kwajalein otokov.

Poročilo z pozorišča, ki ga je poslal korespondent William L. Worden, pravi, da se japonske instalacije tresejo pod udarci stoterih mornariških bombnikov, ki vprizarjajo napade s krova matičnih ladij, ki se nahajajo v bližini.

Poročilo dostavlja, da ni bilo še nikdar preje v zgodovini toliko matičnih ladij zbranih na enem mestu kot se jih nahaja sedaj v centralnem Pacifiku za napad na Marshall otočje.

Rusi dospeli do estonske meje; Nemci priznavajo umik na vseh severnih frontah

LONDON, 2. februarja. — Moskva je danes zjutraj naznanila, da je Rdeča vojska zasedla železniško postajo Kingisepp na rusko-estonski meji, in da so Rusi dospeli do estonske meje na 50 milj dolgi liniji od Baltiškega morja pa do jezera Samro.

Tekom zadnjih 24 ur je bilo v bojih na severni fronti ubitih nad 2.000 Nemcev in zaplenjenega je bilo mnogo vojnega materiala. Armada, kateri poveljuje gen. Govorov, se še vedno vali naprej. Tekom dneva so Rusi osvobodili 50 nadaljnjih naseljenih krajev.

Nemci so v svojem uradnem poročilu priznali, da se njih armade umikajo na vseh severnih frontah med jezerom Ilmen in Finskim zalivom.

Zavezniške sile se nahajajo samo 16 milj od Rima; nova ofenziva podvzeta

LONDON, 2. feb. — Zavezniške čete, ki so podvzele svojo prvo večjo ofenzivo; odkar so se pred 10 dnevi izkrcale na Azio obrežju, so se preborile v neposredno bližino kraja Campoleone, ki leži samo 16 milj južno-vzhodno od Rima, ob glavni železniški progi ob obali, katera zalaga nemške čete, ki stoje proti peti zavezniški armadi.

Vesti s fronte javljajo o velikem herojstvu ameriških vojakov, ki so v več slučajih z granatami v rokah planili proti nemškim tankom, ki so vozili proti njih tovaršem, ter se pustili pognati na kose s tanki vred.

Zadnje vesti s fronte v Italiji javljajo, da so zavezniške sile preselele železniško progo, ki zalagala nemške čete, ki stoje nasproti pete armade.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

V Milwaukee, Wis., je dne 25. januarja naglo umrl, zadet od srčne kapi, John Lenko, star 59 let, bivši glavni tajnik Sloge. Doma je bil iz Gornjega grada na Spodnjem Stajerskem. V Ameriki se je nahajal 38 let. Zapušča dva sinova in dve hčeri.

Dva dni preje pa je umrl Florijan Bohte, star 81 let, doma od Mokronoga na Dolenjskem. V Ameriki je bival 60 let, od katerih je 40 let prebil v Calumetu, Mich., zadnjih 20 let pa je živel v Milwaukee. — Zapušča ženo. — Umrla je tudi Mary Zore, stara 61 let, doma iz Novega mesta. V Ameriki se je nahajala približno 40 in hčer.

NACIJSKI AGENTJE PRIJETI V ARGENTINI

BUENOS AIRES, 1. februarja. — Argentinska policija je danes v prvi direktni akciji izza preloma diplomatskih odnosov med Argentino in ošiščem, aretirala pet nemških agentov, z namenom, da se napravi konec nacistični špijonaži v Argentini.

"ROXY"

Nocoj ob 7. uri se vršijo vaje za igro "Roxy", v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Vsi, ki imajo vloge, so prošeni, da so točno na mestu.

Zapušča moža, dva sinova in hčer.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PREHRANA V VOJNEM ČASU

Ko se pogrezamo v tretje leto vojne, so naši vojaki že na delu v mogočih ofenzivah povsod na svetu. Domača fronta mora ostati močna in zdrava, da jih bo mogla podpirati — moč in zdravje pa sta odvisna od primerne prehrane. To pomeni, da moramo zavzeti primerne količine primernih vrst hrane. Uradni krogi poudarjajo, da ni dovolj ako le nasitimo svoj glad!

Poznamo namreč tudi prikrito lakoto — ono, ki se pojavi takrat, kadar naše telo ne dobi prave vrste hrane, ki bi mu dajala dovolj energije in materiala, ki je potreben za popraviljanje telesa. Ljudje, ki trpe od te vrste hrane, se hitreje utrudijo in so stalno ogroženi od neugod, katere povzročajo utrujenost. Tudi manjše bolezni se jih lažje primejo in njih zanos rad opeša. Vse to pa pomeni manj ur dela — ki so bistveno važne za naš vojni napor.

Akoravno imamo dovolj hrane, se je vendar pojavilo sem in tja delno pomanjkanje zaradi vojne ali zime. Ako si hočemo preskrbeti pod temi pogoji primerno prehrano, se moramo hraniti na zdrav način.

Vlada je izdala "National Wartime Nutrition Guide" (Navodila za prehrano v vojni), da bi olajšala načrt za primerno redilne obede v vojnem času. To so uradni podatki za živež, ki dele hrano v glavnem v 7 skupin, katere je treba zauživati vsak dan, ako si hočemo ohraniti zdravje. Kdor poje vsak dan nekaj iz vsake te skupine, povzije vse, kar mu je potrebno za zdravje. Kadar zmanjka nekaterih vrst hrane, ali če ni dovolj denarja oziroma živežnih znamk, si morete izbrati drugih jedi iz iste skupine, ali pa drugih skupin, ki imajo slično vrednost, da pravilno izberete sestavo svojih obedov.

Novi "National Wartime Nutrition Guide" bo pomagat vsem, ki kuhajo doma, ter jim bo omogočil pravilno razumevanje prehrane v vojni. Obenem pa daje vsakomur, ki kuha doma, možnost, da sestavi svoje obede na osnovi zdrave prehrane in je izvršen pripomoček za pravilno nadomeščanje onih vrst živeža, ki postanejo redki ali pa sploh izginejo. Vsakdo si ga more preskrbeti, ako piše na naslednji naslov: "Basic 7—Washington 25, D. C."

UREDNIKOVA POŠTA

Podružnica št. 39 SANSa

Cleveland, Ohio. — Minulo

je komaj pičlih sedem mesecev, odkar se je na pobudo direktorja Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave ustanovila podružnica Slovensko - ameriškega nar. sveta (SANS). Priznati moramo, da smo bili z ustanovitvijo nenavadno počasni, ali če hočete — silno previdni. Povod zato je dal sam Slovenski narodni kongres, ki je nominalni in "izvolil" v glavni in širši odbor gotove ljudi, (ne vse) o katerih se je že takrat vedelo, da niso iskreni in da jih dobrobit SANSa prav toliko briga kot lanskega snega. Poznejši razvoj je pokazal, da je temu res tako, kajti ker SANSa niso mogli prilagoditi svoji lastni politiki, so postali njegovi nasprotniki, ki skušajo z intrigami in nekakšno protivno politično organizacijo škodovati ugledu SANSa in njegovih voditeljev.

Toda iz te moke ne bo kruha, kajti SANS je danes tako krepak in trdno zasidran, da ga noben vihar več ne podere — še manj pa sapica, ki pihlja iz nasprotnega tabora. Ko se je pred nedavnimi vršila čikaška konferenca SANSa, so nekateri že brusili čifafaje, ker so pričakovali, da bo rom-pom-pom. Pa so se pošteno urezali, ker konferenca je bila zelo konstruktivna in so naprednjaki kot tudi katoličani zborovali složno in z razumevanjem za glavni cilj: svobodno in demokratično Jugoslavijo.

Ker smo se Clevelandčani zavedali resnosti svetovnega položaja, smo v kratkih presledkih ustanovili kar štiri podružnice SANSa. Prva je bila ustanovljena v St. Clairskem okrožju, kjer je še vedno glavna slovenska naselbina.

Skromen je bil začetek kot pri vsaki novi stvari, toda zavedni društveni tajniki, ki so še vedno temelj vsakemu podvzetju, so šli pogumno na delo in marljivo kot čebelnice prodajali članske karte, tolmačili narodne naloge SANSa in z neverjetno energijo pridobivali številna društva v organizacijo. Z veseljem je treba konstatirati, da se je narod v splošnem rad odzval našemu klicu in, da smo naleteli

drugače le tam, kjer prevladuje tradicionalna ignoranca.

Medtem se je po zaslugi dalekovidnih voditeljev SANSa, organiziral Združeni odbor južno-slovanskih Amerikancev, katerega remu so se pridružili ameriški Slovenci, Hrvatje, Srbi, Bolgari in Macedonci. S tem je narasla obrambena organizacija ameriških Jugoslovancev na milijon pristašev. Predsednik ZOJSa je naš odlični pisatelj Louis Adamič.

Naša podružnica se je razvila iz ponižne mladike v krepko drevo, ki je razširilo svoje veje v sleherni zavedno slovensko hišo. V svrhu, da narod spozna SANSove voditelje in, da se potom žive besede seznanijo s cilji in nameni SANSa, je sklicala podružnica ogromni shod, ki je v moralnem in gmočnem oziru daleč prekosil naša pričakovanja. Nič manj uspešen ni bil Balokovičev koncert pod pokroviteljstvom ZOJSa.

Letna seja podružnice št. 39, SANSa se je vršila dne 28. januarja. Na tej seji je tajnik John Sušnik poročal sledeče: Skupnih dohodkov je imela podružnica v teku sedmih mesecev \$4.741.52. Včlanjenih je 41 družtev in 326 posameznikov. Poročilo je torej nadvse optimistično, kar znači, da naša naselbina še vedno nosi zastavo, kadar se gre za dobro stvar.

Na tej seji so se vršile tudi volitve za leto 1944. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Predsednik Leopold Kushlan, podpredsedniki: K. Stokel, F. Česen in Tončka Simčič, korespondenčni tajnik, J. Sušnik, finančni tajnik, M. Lučič, zapisnikar, Milan Medvešek.

Poleg teh je bil izvoljen tudi nadzorni, publijski in prireditveni odbor. Vsi odborniki so delavni in zaslužijo zaupanje.

Predsednik Kushlan je odgovoril na po prepričanju katoličan. V svojem letnem poročilu se je dotaknil tudi takozvane "sporne" točke v SANSu — Partizanov, katerim je dal visoko priznanje. Njegov lep govor je bil v silnem protislovju z mnenjem gotovih nasprotnikov.

Tudi korespondenčni tajnik John Sušnik je katoličan in velik Sloven. On je bil rojen v Ameriki, toda je živel več let v Jugoslaviji, zato so mu znane "kreposti" srbske diktature. Za SANS se veliko žrtvuje v zvezi temu, da vodi uspešno trgovino.

Ostali odborniki so pa itak poznani kot društveni in kulturni delavci. Podružnica št. 39, se tem potom iskreno zahvaljuje narodu za naklonjenost v prošlosti in upa, da ji ostanete zvesti tudi v bodočnosti, dokler ne zaplapola zastava svobode in enakopravnosti v tužni Jugoslaviji s pomočjo zaveznikov: Amerike, Rusije in Anglije!

Za publijski odbor
Frank Česen.

Poročilo o shodu v Pittsburghu

Mnogo se je pisalo o tem shodu, zato čutim, da je treba vsaj na kratko poročati zaradi onih rojakov, ki se niso radi enega ali drugega razloga mogli udeležiti zgodovinske manifestacije Slovencev v Zapadni Pennsylvaniji.

V prvi vrsti je treba priznati, da je to bila prva večja politična demonstracija v naši veliki okoliščini, odkar se je pričela druga svetovna vojna. In ker je to bila resna narodna stvar, se je pričakovalo, da jo bomo vzeli vsi resno k srcu. Navzoči so dali jasen dokaz in odgovor, da razumejo naloge in dolžnosti, katere kot ameriški državljani moramo izvrševati, da se porazi fašistično Nemčijo in militarnemu klicu in, da smo naleteli

Udeležba in zanimanje za govorje sta bila naravnost izvrstna. Lepo je bilo gledati po dvorani, ker je bil ženski spol dobro zastopan. Naše zavedne Slovenke niso hotele zamuditi te izredne prilike, saj se danes borijo ženske, kakor se niso nikdar prej v zgodovini. Na primer, ruske žene in dekleta so na fronti, naše slovenske žene in dekleta pa opravljajo partizanske službe ravno tako junško kot moški. Sploh se mora reči, da je bil na shodu zbran cvet Slovencev in Slovenk iz Zapadne Pennsylvanije, kar bo vsem ostalo dolgo v lepem spominu.

Zlatko Balokovič, preds. Hrvatskega kongresa, je naglašal, da 20. stoletje zahteva gotove spremembe in enakopravnost zatiranim masam, da bomo to tudi doživeli, če bo vladala sloga in razumevanje med narodi, med političnimi skupinami. Posebno pa je svaril, da se ne smemo ozirati na rdeče strašilo in komunističnega pečata, ker fašisti smatrajo vsakega demokrata, ki deluje za poraz Hitlerjeve Nemčije in Japonske, za rogatega komunisto.

Srb Markovič je menda najbolj jasno razložil sestav Osvobodilne fronte. Podčrtal je, da Srbi želijo mirno živeti z brati Hrvati in Slovenci. Tega pa ni dopuščala stara srbska vladarska klika. Markovič pozna Tita Brozoviča osebno, kakor tudi mnoge druge člane nove začasne vlade. Osebnost sta mu poznana tudi Josip Vidmar in Boris Kidrič, voditelja slovenske Osvobodilne fronte. Mnogi izmed teh so vstali kot delavci, brez univerzitetne izobrazbe. Toda potrebno izkazovanje in skušnje so dobili skoro vsi v zloglasni glavnjači, kjer so utrdili svoja prepričanja in sposobnosti.

Etbin Kristan, predsednik SANS, nam je podal poročilo o glavnih korakih, katere je on kot preds. SANS storil. Navzoči so mu posvetili posebno pažnjo. V dvorani je vladala grobnatna tišina. Vsaka njegova beseda je padla na srca, ki so gorela za stvar, za katero se borijo naši svetovno znani partizani pod praporom Osvobodilne fronte. Kristan je razložil v podrobnosti, da so ljudje sami pričeli organizirati odpor, ko so videli, da je vojaška sila Jugoslavije po par dneh skrahalila tragično, da so partizani bili že od samega pričetka opravičeni do priznanja, katero smo dajali izdajalcu Mihajloviču in četnikom. Njegov govor je odstranil vsak dvom, če je kdo sploh dvomil, da so partizani in Osvobodilna fronta tista sila, ki nam daje upanje, da bodo osvobodili vse okupirano ozemlje. Kristan je tudi poudaril, da izvršni odbor SANS dosledno izvaja sklepe clevelandškega kongresa, da je bila vsaka poteza in akcija SANS doslej pravilna in do skrajnosti previdna, da so torej očitki od strani malenkostne Fotičeve skupine neutemeljeni.

Janko Rogelj, direktor JPOSS je poročal o notranjem stanju v Sloveniji in apeliral za gmočno pomoč sestrskim narodom. Naglašal je, da je sedaj enega ali drugega razloga mogli udeležiti zgodovinske manifestacije Slovencev v Zapadni Pennsylvaniji. On je razložil zveze in simpatije, katere kažejo ameriški vladni krogi napram partizanom in ljudstvu, da so krogi v Washingtonu v tesni zvezi in da jim stalno pošiljajo radijska poročila in pozdrave v znak priznanja za velike žrtve in uspehe, katere Jugoslovani doprinašajo za zmago Združenih narodov.

Pravo razpoloženje shoda se mora soditi tudi po količini denarnih prostovoljnih prispevkov. Kolekta je prvič znašala \$452.00. Dr. Arch, predsednik

Različni ostri noži za oborožene čete

Vrhnja slika kaže vojake z različnimi vrstami noži in orožjem z dolgimi ostrimi klinami, katero se posebno rabi za boj v džunglskih bojih v Južnem Pacifiku. Vojaki so Pvt. John D. McAuliffe, obrežni stražnik Charles A. Kiernan, obrežni stražnik Charles D. Allen in Pvt. William E. Verace.

shoda, pa je hotel doseči svoto \$500.00, zato je ponovno apeliral, da se zbere še \$48.00. No, in navzoči so spet radevolje posegli v žep in zasukali številko po svoje. Prispevali so \$84.00, kar pomeni, da je skupna kolekta znašala \$587.06. Za tako lep dar pa se moramo zahvaliti zlasti federaciji društev SNPJ, podružnicam SANS in odboru Slov. doma v Pittsburghu in vsem ostalim organizacijam, ki so se odzvale s primernim prispevkom za dobro stvar. Posamezniki seveda zaslužijo vse spoštovanje, ker so ne samo prispevali gmočno, ampak dali razumeti, da so za SANS in Osvobodilno fronto z dušo in srcem, da bodo delovali enotno za osvoboditev Jugoslavije in ostalih podjarmljenih narodov.

Treba je dodati, da so govorniki apelirali na navzoče, da je v teku velika kampanja za nakupovanje vojnih bondov, da je ta denar potreben za uspešno invazijo s severa in da je naša sveta dolžnost, da vsak, kdor je v stanu, obvezan kupiti vsaj za \$100.00 bond.

To je moje poročilo. Morda bo še kdo drugi kaj dodal, ker ako bi hotel opisati vse v podrobnosti, bi bilo poročilo še obširnejše.

Torej v imenu pripravljalnega odbora, federacije društev SNPJ in podružnic SANS, ki so sklicale shod, se vsem najtopleje zahvaljujemo.

Na shodu je bila sprejeta resolucija in sicer soglasno. Jedro iste je bilo že prej odobreno na federacijskih sejah ABZ in SNPJ. Ista bo priobčena v vseh listih, ki so naklonjeni ciljem tega gibanja.

Za skupni odbor:
Fran Oblak.

RESOLUCIJA

Soglasno sprejeta na shodu v Pittsburghu dne 23. januarja 1944:

Mi ameriški državljani slovenskega porekla iz Zapadne Pennsylvanije, zbrani na shodu v Pittsburghu, Pa., dne 23. januarja 1944, častno izjavljamo, da bomo odslej še bolj odločno delovali za ameriški vojni program. Naš največji doprinos bo prihajal v obliki vojne proizvodnje, nakupovanju vojnih bondov in sorazmerno tudi na aktivni vojni fronti, kjer se naši sinovi in hčerke že borijo za zmago Združenih narodov.

Zavedajoči se, da je edinstvo v Združenih državah glavni predpogoj za uspešno izvajanje vojnega programa in uspešne invazije Evrope, zato bomo z vsemi močmi podpirali Louisa Adamiča in Združeni odbor južno-slovanskih Amerikancev in Slovensko-ameriški narodni svet, da dosežemo popolno edinstvo med južno-slovanskimi izseljenci, da bomo dajali najslabše vzglede edinstva in

podporo našemu vrhovnemu poveljniku, Franklinu Rooseveltu, katerega zunanja politika je dovela do tesnega sodelovanja med glavnimi zavezniki, Združenimi državami, Anglijo, Sovjetsko Unijo in Kitajsko.

Ker je neoporečno dejstvo, da so Združene države "Arsenal demokracije," želimo, da se pospeši pošiljanje vojnega materiala na podlagi "Lend-Lease" pogojev vsem aktivnim zaveznikom. Ravno tako želimo, da se tukaj vključijo tudi Osvobodilna fronta v Jugoslaviji, kjer partizanske in redne armade nujno potrebujejo modernega vojnega orožja, da se pospešijo njihovi udarci in čimprej osvobodijo vse okupirano ozemlje v Jugoslaviji.

Dalje smatramo, da je novo izvoljena začasna vlada na osvobojenem ozemlju prava predstavnica vseh tam živečih narodov. Ta vlada ima resničen demokratičen karakter in zdrav gospodarski načrt za bodočnost, kar je edina garancija za miren razvoj po končani vojni. Mi smo za priznanje in podporo te vlade, ker le taka oblika vlade bo sposobna in voljna uvesti demokratske principe in dati enakopravnost vsem narodom.

Iz razloga, kar partizani in vojaštvo Osvobodilne fronte v Jugoslaviji zadajajo skupnim sovražnikom težke udarce in dajejo ostalim podjarmljenim narodom klasične primere ljudskega odpora, jih srčno pozdravljamo in obljublamo, da jih bomo podpirali politično in materialno, da čimprej vzpostavijo mirno sožitje med vsemi jugoslovanskimi narodi.

Dr. F. J. Arch,
predsednik shoda.

Tašča in sinaha

Ali ni čudno, da tako poslavljamo mater, za taščo, ki je tudi mati, pa imamo v javnosti in zasebnem življenju samo slabe šale, posmeh in roganje. S tem pa nezavedno zbužamo v mladih ljudeh obojega spola nekaj predsodkov pred taščo, ki se ga mnogi pozneje, ko imajo res taščo, kar ne morejo znebiti in jim je pogosto že v naprej skaljen pravi odnosaj do tašče.

Najtežje stališče imajo tiste mlade žene, ki zaradi gospodarskih in socialnih prilik po poroki ne odidejo v svoje lastno stanovanje, kmečke in tudi delavske neveste, ki jih usoda odtrga od predpasnika lastne matere in privede na predpasnik moževe matere.

Ce ni na obeh straneh dovolj uvidenosti, prijaznosti in ljubezni, se kar hitro vgnezdijo v hiši prepri in kmalu postane življenje vsem zagrenjeno. In vendar leži večja odgovornost na strani mlade neveste. Saj je ona tista, ki prinaša v hišo srce ali nesrečo, dasi se to morda ne zdi na prvi hip, dasi jo je morda celo strah pred novim domom, pred novo materjo. A mati se še bolj boji neveste kakor nevesta matere, saj ima sinaha zaslonbo v možu in v svoji mladosti, mati pa čuti, da odslej prav za prav v tej hiši ne pomeni ničesar več. Zato je dolžnost sinaha, da olajša mater svojo moza te bridke trenutke, ko mora ona, ki je vse življenje trpela in delala v tej hiši, stopiti v ozadje in izročiti gospodinjstvo drugim rokam in se ji zdi, da bo kmalu v hiši odveč, nikomur potrebnia.

Nikoli ne sme sinaha mater kar prvi dan oblastno pokazati, da je ona sedaj gospodinja, nikoli ne sme kar prvi dan iztrgati tašči kuhalnice iz rok. Koliko je mladih žen, ki so prej doma vse drugo raje kakor kuhale, a taščo bi rade že kar prvi dan pregnale iz kuhinje. Dovolj še bodo imele gospodinjstkih skrbi, stokrat se bodo še naveličale kuhinje in si želele, da bi kdo drug namesto njih opravljal delo, zakaj bi že prvi dan žalile svojo novo mater in jo od rivalale od gospodinjstva, na katerem ravno tedaj tako visi, ko čuti, da se ji odmika.

Ne skušaj kar prvi dan postaviti novega doma na glavo, ne uvajaj kar prvo uro novotarij. Najbolje je, da pustiš dom še nekaj časa tak, kakršen je, med tem si pa pazno ogleduj njegov ustroj.

Vsako gospodinjstvo ima nekaj dobrega in to dobro si ti prisvoji. Kar pa ti več in znaš boljšega, boš vse lahko polagoma uvedla v gospodinjstvo in ne da bi kdo čutil, si boš lahko dom preuredila po svojem okusu.

Včasih boš pri gospodinjstvu prišla morda navzkriž z mnenjem matere. Morda bo celo res tvoje stališče pravilnejše, morda boš eno ali drugo opravilo znala res bolje kakor mati tvoje moza. Toda če ne gre za res važne zadeve, raje potrpi, saj pri malenkostih je vseeno, če je tisto delo napravljeno tako ali drugače. Nikoli pa ne žali stare žene in je ne ponižuj, da nič ne zna. Starega človeka, kateremu se življenje nagiba v koncu, taka žalitev vse hujše zadene kakor mladega, pred katerim je še vse življenje. Ker si mlada, je tvoja naloga, da razumevaš staro ženo, ne pa da pričakuješ, da bo ona razumela tebe in tvoje korake.

Vse bo šlo dobro, če boš vedno vesela in ljubezniva, prična in redna, čista in varčna, če boš imela za vsakogar prijazno besedo. — Glavni pogoj tvoje sreče in sreče vse hiše pa je v tvoji dobroti, ne samo do moža, ampak tudi do matere in očeta tvoje moza. Pusti, naj se slej ko prej velja materina beseda v hiši. Izpolni želje, če le mogoče, postreži ji v bolezni, ne priganjaj je k delu. Ne zametuj naravnost stare žene, ki je marsikaj izkusila v življenju in ti hoče le dobro. Nikoli ne brani svojemu možu, da podpira mater z denarjem ali ji kako drugače izkaže svojo hvaležnost.

Ne skušaj razdvojiti svojega moža od njegove matere, drugače se ti prav lahko zgodi, da boš sama postala tujka med dvema človekoma, ki se poznata dalje med seboj kakor poznata tebe. — Vedno bodi s taščo takoj ljubezniva, kakor bi v svojo lastno materjo, če bi bila tvoja tašča. Spoštuj staro ženo, da boš dala svojih otrokom lep zgled, da boš sama spoštovana, ko pridejo tvoja stara leta. Vedno misli na to, da boš tudi sama nekoč tašča, da boš tudi ti nekoč sprejemala nevesto v hišo.

Bodi materi svojega moža vedno to, kar si želiš, da bi bila tudi nekoč sinova žena, pa boš dobro shajala vse življenje.

CIGANKA

POVEST IZ
DOMACIH
HRIBOVPredstavniki:
Albin Hrovatin

(Nadaljevanje)

"Pa povej, če hočeš! Na kratko! Za čenče nimam časa."

Urška je sedla na stol, nekaj kratki je požrla slino in potem jela v eni sapi pripovedovati, kaj vse je čula od cigana. Jerci so se razširile oči, brada ji je jela drgetati, ustnice si je grizla.

Ko je Urška svoje povedala, Jerca še dolgo ni našla besede,

potem pa je rekla bolj zase kakor Urški:

"Verjamem . . . vse verjamem . . . Silvestra ni kaj prida, nikoli ga ni bilo kaj prida . . . Osojniku pa nikoli nisem prav zaupala. Njegove oči, te oči! — Poznam tak pogled, da! . . . zdaj pa se mi je še nekaj drugega tudi razjasnilo."

"Kaj pa? Ali že kaj več? Povej mi, povej!" je silila Urška.

"Tolikokrat sem premišljevala, komu neki je Pavla tako podobna. Zdaj mi je jasno . . . Pavla je vsa kakor njena mati. Tudi Lucija je bila lepa. Osojški Jurij jo je v Celju spoznal; tam je njen oče imel menda neko dalmatinsko klet. Lucija je imela prav tako temno polt in črne oči in take črne, kodraste lase."

"Ali ni bilo več otrok?"

"Ne. Lucija je pri prvem umrla — in ta prvi je bilo prav to dekle. Od tedaj je Jurij jel bolehati, in ko ga je še tista nesreča z otrokom zadela, je tako shujšal, da je čez pol leta umrl. Tedaj je prišel Žagar na Osoje."

"Kateri Žagar?"

"Martin, Jurijev brat, ta, ki je zdaj Osojnik. Prej je imel

tisto žago v Spodnji Bistrici. Ali ničesar ne veš?"

"Takrat sem bila še čisto mlada in sem služila še na Suhi."

Ko je Jerca molčala, se je čez nekoliko časa oglasila Urška:

"Jerca, pojutrišnjem vzame Ravnjak Osojnikovo Lenčko. To se ne sme zgoditi, povedati mu je treba. Zdaj bi lahko vzel Pavlo; zdaj nič ni več na poti."

"Nehaj mi, nehaj s tem izvojenim Ravnjakom!" se je razvnela Jerca. "Pavla noče o njem nič več slišati. Kakor je on bil njej nasproti, ne, kaj takega človek nikoli ne pozabi."

"Meni pa se smili. Če ženišve z Osojško ne preprečimo, bo vse življenje nesrečen. Osojnikova sramota bo zadela tudi njega."

"Prav bi mu bilo, cincežu šle-vaštemu! . . . Edino zaradi njegovega očeta in matere v grobu tega ne smemo pustiti. Ta dva sta bila prava človeka."

Jerca se je zatopila v svoje misli. Izenada se ji je obraz razvedril in videti je bilo, da se je odločila. Dvignila je glavo in rekla:

"Pojdi zdaj domov in prepusti vso zadevo meni!"

"Ali nam ni treba več kaj storiti?" je vprašala Urška.

"Nič! Samo jezik držite za zobmi in ne povejte nikomur ničesar, dokler se ne vrnem! Povej to tudi svojemur klopoteu, Cencu, da ne bo spet kaj narobe znil! Bom že pravi čas prišla. Če sami kaj napravite, mi boste vse zavozili."

Spremenila je Urško do praga, se hitro spreoblekla in odhitela k Dvorniku. Tu si je najela voz in jadrno velela proti postaji. Koš je ostal doma. — Dvornik si je zaman belil glavo, kam neki se je Jerci nocoj tako mudilo.

XIII.

Drugo jutro so orožniki preiskali vso okolico, da bi prijeli potepuha, ki je baže Osojnika napadel. Tudi k čevljarju Cencu so prišli vpraševati. Cigan je slutil nevarnost in je še pravi čas izginil. Cenc in Urška nista o njem nič povedala.

Ko je prišel Ravnjak na Osojnika gledat, se je ta ustrašil in ga hitel vpraševati:

"Ali so razbojnika našli? Ali se kaj ve o njem?"

"Ne duha ne sluha. Gotovo jo je že pobrisal Bog ve kam. Žal mi je, da se je moralo to zdaj tik pred ženitvijo zgoditi."

Osojniku je odleglo, ko je čul, da Ravnjak o ciganu ne ve ničesar, in je dejal pogumno:

"Saj to ženišve ne moti. Poroka bo, kakor smo se zmenili."

"Ko pa ne boš mogel biti zraven."

"V cerkev pridem gotovo. Novo obvezo mi bodo napravili, pa bo. Saj ni tako hudo. Danes sem v postelji; jutri bom že spet pokonci."

Ko je odhajal, je še nevesti, ki je bila vsa objokana, rekel nekaj za tolažbo, pa so mu prišle besede bolj po sili kakor iz srca. Prav nobene ljubezni ni čutil do dekleta in zaradi tega jima tudi ni bilo videti, da sta ženin in nevesta. Vedno še se je moral siliti, da bi pozabil Pavlo, svojo prejšnjo nevesto.

Bil je zadnji dan pred poroko. Ravnjak je čepel ves dan v svoji pisarnici in je reševal občinske spise. Zoprno mu je bilo trobentanje, ki mu je prihajalo od čevljarjeve kočice na uho. "Mojster Smola" je bil namreč zopet dobre volje, kajti njegova "stara" mu je danes dovolila, da je napravil nedel. Kajti Urška je bila danes vsa iz sebe, in bolj ko se je nagibal dan, bolj je bila razburjena. Vsak hip je tekla pred bajto; ozirala se je proti gozdu, ali se morda ne prikaže cigan; gledala je po hribu dol, če ne pride že Jerca. Ves dan se ni mogla lotiti dela; zato tudi možu ni mogla kaj, ko ji je rekel, da je tudi on tako razburjen, da ga ne strpi na stolu pri kopitih.

(Dalje prihodnje)

Do your part to
Sink the Axis—get that extra War Bond NOW!

Display Your Colors

Every patriotic home in America will want to display this emblem. Paste it on your front door or on a window to show that you have done your part in the 4th War Loan.

NOW, as never before, your country looks to you to do your patriotic duty. For this is the showdown. The bloodiest battle of the war is on, to decide the outcome of the war.

And what's *your* part in this bitter struggle?

Right now, it's to get behind the 4th War Loan and invest in *at least one extra \$100 Bond*. A Series E War Savings Bond will cost you \$75, and you get back \$4 for every \$3 you invest, if held to maturity. But that's the least you can do. Invest more if you possibly can. Invest \$200—\$300—\$500 or more. Help the company you work for to meet its quota.

Remember, these *extra* War Bonds are in addition to your regular War Bond subscription, either through payroll deductions or other channels. Before you say you "can't afford" to do more than you are already doing, think of those who are pouring out their blood and their lives today and every day that this war goes on.

Build Your Future With the World's Safest Investment

All over the country men and women look to the future with confidence. They are the ones who have put part of their extra wartime earnings into the world's safest investment — U. S. Government War Bonds.

What about you? Are you letting the dollars slip through your fingers — dollars that should be put safely away in War Bonds?

There are War Bonds to fit your needs . . . Bonds which are backed up by the strongest "company" in the world. Build that home you have always dreamed about. Send your child to college. Buy the wonderful things that are coming after the war. **YOU CAN DO IT WITH YOUR WAR BOND SAVINGS.**

Let's All **BACK THE ATTACK!**

VRAŽJE DEKLE

Zgodovinski roman

ILKA VASTETOVA

"Gospod! Še tole naj vzamejo!" je zaklical za njim mlad hripav glas.

Grajžar se je ozrl v breg in zagledal pod bukvičjo malega hlapca Miheca, ki je vihtel v roki Marijino rumeno nedeljsko obleko in belo ovratno ruto.

Ali se mu fantič posmehuje?

"Kar nesi domov!" mu je odvrnil in obraz se mu je zopet nabral v resne gube.

Mihlec je raztegnil široka usta in bruhnil v smeh, ki se je glasil kakor vranje krakanje: "Ha-eee, ha-eee!"

Zvil je obleko in čipkasto ruto, ju stisnil pod pazduho in se vzpel živžgaje po bregu navzgor.

Na dvorišču, pred grajskimi hlevi, je zagledal osedlanega baronovega konja.

"Da bi te —! Paglavci zanikni, kje pa je Marija? Zakaj je nisi poiskal?"

Pred Mihečevim drzno zavahanim nosom je grozeče zaplesal baronov jahalni bič.

Mihlec je potegnil ramena do svojih velikih, od glave štečlih uhljev in zvito pomežiknil.

"Njihova Milost, saj sem jo iskal, a se ni pustila najti." In skrival je obleko za hrbtom.

"Kaj skrivaš?" je zagrmljal baron.

Mihcu je upadel pogum.

"Ma — Marija je pustila tole pod bukvičjo in je jahala v smartno."

"Lažeš! Vsi konji so doma." "Ne lažem." In Mihlec je pripovedoval, kako je Marija speljala bakroreža Grajžarja na led.

Baron je potrpežljivo poslušal Mihečovo jecanje in si gladi kratke brčice ob vsaki strani ust. Naposled je izbruhnil v glasen grohot. Zasukal se je in prožno zavihljal v sedlo.

Pol ure pozneje je prestopil prag svoje bakroreznice. Stari Trošt — kajpak, on ne pozna nedelje — je sedel pri oknu, z iglo v roki sklonjen nad ploščo.

Mati Grajžar pa je pri drugem oknu z mehko umetniško roko sukala svinčnik po papirju. Sicer je bila velika delavnica — prazna. Kakšno življenje je nekdanje vrvelo po njej, ko so tu še delali umetniki: Koch in Mungersdorfer in Vitezovič in Almanach in Ramschisol in toliko drugih!

Njegova bakroreznica! Koliko truda, denarja, dela, skrbi žrtev! In koliko velikega umetniškega stremljenja! In koliko uspeha? In koliko — razočaranja...

Mrtva delavnica... Prah na strojih. Prah in rja na orodju. Prah na skladovnicah papirja, še novega, k delu opominjajočega. In prah — oni prah je še najbolj razjedal Valvasorjevo dušo: prah na njegovih lepih, s tolikim trudom in ogromnimi žrtvami ustvarjenih delih, na njegovih — knjigah — neprodanih — od sveta pozabljenih.

CLEVELAND ORCHESTRA
Dr. Frank Black, gost-dirigent
SEVERANCE četrek 3. feb. 8:30
DVRANA sobota, 5. feb. 8:30
JOSEF HOFMANN, pianist
v Severance dvorani CE. 7300

DEKLETA IN ŽENE. — Če ste namenjene kupiti kožuh (Fur Coat) za drugo ali še za to zimo, vas opozarjam, da kupite istega kakor hitro vam je mogoče, radi gotovega vzroka, katerega ne morem tukaj omeniti. Ne recite pozneje, da vas nisem opozoril.

Sedaj je tudi najboljši čas, da si naročite fino spomladansko STERLING suknjo ali Suit direktno iz tovarne, če želite iste dobite za VELIKONOČ. Ne pozabite, da so to vojni časi. — Vam še priporočam

BENNO B. LEUSTIG
1034 Addison Rd. — ENdicott 3426 ali ENdicott 2920

Svet! Oni svet, ki se zanima za lepo knjigo — kje je? Nekaj plemičev, nekaj samostanov, posamezni najvišji duhovniki. Vse drugo svobodno ljudstvo: meščani, uradniki, nižja duhovščina se za knjige ne zanimajo. Ubogi kmetje-tlačani pa sploh ne znajo brati.

Valvasorjev zatemneli pogled je sovražno trpko obšel mrtvo delavnico.

Potem se je siloma vzravnal, vojaško sveže in stromno, kakor v tistih časih, ko je stopal kot stotnik kranjskih deželnih stanov pred svojo stotnijo.

"Dobro jutro, gospoda!" je pozdravil in vrgl širokokrajni klobuk na veliko mizo sredi delavnice.

"Dobro jutro!" se je odzval mladi Grajžar.

Stari Trošt je nekaj zamrmral.

In kako je nekdanje prihajal gospodarju odziv iz tolikih grl!

"Eh! kaj bi javkal kakor stara ženska za onim, kar je bilo!" se je baron otresel melanholije, ki mu je iz mrtve delavnice prodirla v dušo.

"Ali ni Marija tu?" se je obrnil do mojstra Trošta.

Sivolasi mojster je odložil iglo, snel naočnike in pogledal gospodarja.

"Je," se je oglašil trdo. "Poslal sem jo v sobo, da si poišče kakšno obleko moje pokojne žene. Če mi misli delati sramoto, to po smartnem, je boljše, da je nikdar ne vidim."

"Nu, nu, mojster, zaradi obleke pač ni vredno, da se jezite." Stari risar ni odgovoril. Le premeril je baronovo srednjeveliko, šibko postavlo od nog do glave. Pogled pa je Valvasorju govoril glasneje od besed.

Tako mu je govoril: Ti si kriv, če moja hčerka ni, kakor so druga dekleta njene starosti. Ti si mi jo vzgojil tam gori na gradu, ti s svojimi čudnimi novodobnimi nazori, s svojo lakomiselno filozofijo, s svojo knjižnico, polno svetske navlake. Namesto da bi jo naučili vsega, kar je ženski potreba, si jo natrpal z učenostjo. In še več: odtujil si mi otrokovo srce. Le malokdaj se spomni name, da me obišče, še takrat je ne morem biti vesel...

Vse to je govoril starčev pogled in njegov molk.

In baron je razumel. Njegovi prsti so nervozno zvijali in zopet odvijali predlogo, ki je ležala na mizi poleg bakrene plošče.

"Vi svojega otroka ne razumete, mojster," je dejal počasi gledaje skozi zamreženo okno. "Marija je prostost njenega duha, njene volje potreba, kakor je vam življenska potreba prostost vaše umetnosti, vaše roke."

Andrej Trošt je skomignil z rameni. Njegove ustne so se skrivile v trpkem posmehu.

"Prostost!" je dejal zaničljivo. "Moja umetnost je sužnja, vlačuga, ki se prodaja."

Mirno je vzel Valvasorju predlogo iz rok, si jo naravnal, nataknil naočnike, prijel za iglo in se klonil nad delom.

Valvasorja je pretreslo. Za-

86-letni Carter Glass je najstarejši senator

Carter Glass, demokrat iz Virginije ter najstarejši član senata Zedinjenih držav, se je ob priliki svojega 86. rojstnega dne kratkočasil s čitanjem pism in čestitk svojih številnih prijateljev. Slika ga kaže, ko se na domu zdravi po težki bolezni. Glass se je izrazil, da ima upanje, da bo zmaga izvojevana v letu 1944 ter da ima "največje zaupanje v slehernega moža in ženo, ki se nahaja v oboroženi sili."

Four Catawba county war mothers at Hickory, North Carolina are pictured with service flags showing they have given 25 sons to their country. Left to right they are: Mrs. James H. Caldwell, Mrs. T. M. Putnam, Mrs. Raymond Killian and Mrs. A. W. Hilton.

Eisenhower In London

LONDON, ENGLAND—General Dwight D. Eisenhower, above, supreme commander of Allied Forces destined to invade Western Europe, places his hand on a European wall map during a press conference in London. He disclosed in his first news conference since his arrival in Britain, that Lt. Gen. Omar Nelson Bradley now is the senior ground commander of all American troops in the European theatre of operations.

Will Fire No More

CAPE GLOUCESTER, NEW BRITAIN—A Marine examines the wreckage of a Japanese dual purpose anti-aircraft gun that was ruined when the Navy bombarded the beach here to clear the way for the Marines' invasion.

slutil je vso tragiko starega umetnika! Rojen svobodnjak, je vendarle živel tlačansko življenje. Še huje. Tlačan odda gospodarju desetino pridelka, stari umetnik je desetino pridržal, a oddal je — devet desetih.

V duši dar prostega ustvarjanja, srce polno stvariteljskega hrepenenja — ga je ponižala in zmlela borba za ljubi kruhek...

Molče se je Valvasor obrnil, pristopil k mlademu Grajžarju

in mu razložil nekaj novih sarskih naročil.

"Kadar končate skice, prinesite mi jih, da jih pregledam, preden izvršite risbe s peresom."

"Najpozneje jutri zvečer jih prinesem na grad."

"O, saj se ne mudi."

Zadrega je stopila v baronove oči. Ves začuden jo je opazil mladi bakroreze in — razumel... Tudi zanj učenjak ni imel več posla, tudi njemu bo kmalu bila ura ločitve.

Mati Grajžar je ves zmeden zrl za gospodarjem, ki je odhajal iz bakroreznice. Misel na ločitev ga je bolela. Baron mu je bil vedno kakor oče. Še več: baron je v mladem možu spoštoval umetnika, Grajžar pa je v Valvasorju cenil resnično velikega človeka.

Ozrl se je skozi okno za baronom, ki je sam pripeljal konja iz hleva in ga zajahal. Na konju se je okrenil in se nasmehnil, nekaj zaklical in pomahal z roko v pozdrav nekemu, ki je stal menda na hišnem pragu.

Da, da, Marija. Že je tekla proti hlevu. Takoj se je vrnila — s konjem. Oblečena je bila v sivo, dolgo obleko z mnogimi volanami na krilu in na rokavih, obleko, kakršno so nosile gospe pred dvajsetimi leti.

Pa vendar ne bo —? Res! Že

RODEO CIRKUS

Velika Rodeo cirkušna predstava, ki je v teku v mestnem avditoriju je privabila veliko občinstva, in vodstvo se je odločilo, da se bo prihodnjo soboto in nedeljo vršila predstava tudi popoldne in zvečer.

Nad 100 umetnikov bo nastopilo v raznih drznih točkah. Videli boste proizvajanja z vrvmi, konji, sloni, in nešteti drugi posebnosti.

je dvignila nogo proti stremenu. A — ni šlo. Zdaj?

"O!" je kriknil Grajžar.

Trošt je dvignil glavo in pogledal skozi okno.

"Marija!"

Prepozno.

Resk, resk! Že je bilo krilo za tri volane krajše — ostanek je segal dekletu komaj še do kolena. Odtrgane volane so zletele proti hlevu in lahko kakor ptica se je vzpela Marija na konja. Zajahala je proti očetovemu oknu in smeje zaklicala:

"Z Bogom, gospod oče!"

"Marija!" je poskočil Trošt. Že je ni bilo.

Andrej Trošt se je sesedel na stol.

Grajžar pa je s temno rdečico na sicer vedno blestem obrazu in z bleščajočimi očmi gledal za drzno jahalko.

Na cesti se je pojavil velik, močan človek, ki mu je na širokem jermenu visela harmonika čez ramo: oglar Janez. Skočil je v stran, ko je Marija pridirjala mimo njega. Ozrl se je in dolgo stal na cesti kakor pri-

bit... Ali mu ni, dirjaje mimo, pokazala jezika?

II.

V Valvasorjevi alkimistični kuhinji.

Solčni odsevi v vseh mavričnih barvah po loncih, kozicah, trebušastih retortah, po knjigah in belih okostjih, po steklenicah in možnarjih in bakrenih kotlih. Nekoliko prahu povsod in pajčevin tudi.

Iznad širokega ognjišča se je vzdigoval dim v veliko stožčasto kopo. Plapolajoči odsevi so se tresli na mogočni retorti, zvezani s kozico vrh ognja.

Na oknu je sedela Marija Troštova. Odtrgala je zamišljeni pogled od zelenih, s snegom pokritih smrek pred oknom, potegnila z roko preko čela in skočila s podoknice.

"Pa kje je baron? Zakaj ga ni? Ali je pozabil, kaj kuham? Ali ni rekel, da je zmes nevarna, ako zamudimo pravi čas? Da eksplodira — moj Bog!"

Skočila je k ognjišču, odrinila trinožno kozico, izdrla retorto iz zvezne cevi, jo zamašila in vtaknila v pripravljen kaduajo z mrzlo vodo. Zvezno cev je napeljala v drugo retorto.

"Kaj je še rekel? Kristali!"

Pograbila je z mize možnar, dala vanj temne kristale, jih zdrobila, stresla prah v prvo retorto in jo zopet zamašila.

(Dalje prihodnjije)

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

CE POTREBUJETE
novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

Dr. Kernovo

Angleško-Slovensko berilo

(English Slovene Reader) je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine. Dobi se v naši tiskarni

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitro postreženo. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.

6122 St. Clair Ave.

HE 2730

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Pridite in oglejte si

našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies," PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odpri ob večerih

Za delavce

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zv. šest večerov na teden

DOWNTOWN:

750 Huron Rd. ali

700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River

Tri ure dnevno, 6 dni na teden

PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne prijavljajte

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zv. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

Strojni pomočniki

Prekladalci

materijala

Tovarniški težaki

in

Pometači

Delo za

podnevi in ponoči

58 ur 6 dni v tednu

Plača od ure poleg overtime

Morate biti državljan

The Bunell Machine & Tool Co.

1601 E. 23rd St.

Hotel Statler

ima službe za

Moške in ženske

za pomivanje posode
Tedenska plača, obedi in forme, odvisno od dela. Zglašite se na TIME OFFICE, v ozadju HOTEL STATLER od 9. do 5. pop. E. 12th & Euclid Ave.

MOŠKE IN ŽENSKO

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, ste fizično sposobni za delo, ga imamo za vas.

Zglašite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

Oglašajte v Enakopravnosti